

Inrättande av Rissne ängars naturreservat i Sundbybergs stad

Beslutad av kommunfullmäktige den 15 december 2025

Innehåll

1	Administrativa uppgifter.....	5
2	Beslut.....	6
	2.1 Syfte med naturreservatet	6
3	Föreskrifter	7
	3.1 Upplýsningar	10
	3.2 Intresseprövning.....	10
4	Beslutets ikraftträdande.....	10
5	Skäl för beslut	11
6	Överväganden och avgränsning	11
7	Beslutets förenlighet med hållbarhetsmål	12
8	Ärendets beredning.....	13
9	Bilagor.....	13

1 Administrativa uppgifter

Namn	Rissne ängars naturreservat
Naturvårdsregister	ID 2201264
Kommun	Sundbyberg
Församling	Sundbyberg
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger centralt i en dalgång med höjder norr och söder om dalgången. Reservatet sträcker sig från naturreservatet Lötsjön-Golfängarna i öster till Rissne i väster.
Areal	21,2 hektar
Detaljplaner som berörs	Se bilaga 3
Fastigheter	Del av fastigheterna Sundbyberg 2:22, Sundbyberg 2:26, Sundbyberg 2:30
Markägare	Sundbybergs stad
Nyttjanderätter/servitut	Se bilaga 4
Naturvårdsförvaltare	Sundbybergs stad

2 Beslut

Sundbybergs stad beslutar att förklara det område som framgår av beslutskartan, se bilaga 1, som naturreservat. Beslutet fattas med stöd av 7 kapitlet 4 § miljöbalken.

Naturreservatets namn ska vara Rissne ängars naturreservat.

Naturreservatets gräns ska stakas ut och mätas in av Sundbybergs stad.

Beslutet riktar sig till allmänheten samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom naturreservatsområdet.

2.1 Syfte med naturreservatet

Syftet med Rissne ängars naturreservat är att långsiktigt tillgodose behovet av områden för friluftsliv och rekreation som del i en växande stad. Ett centralt beläget, tätortsnära park-, natur- och friluftslivsområde ska bevaras och utvecklas för att erbjuda möjligheter till natur- och kulturupplevelser, friluftsliv, rekreation och social samvaro. I syftet ingår även att bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda, vårda och utveckla områdets värdefulla naturmiljöer och ekosystemtjänster.

Syftet med naturreservatet är också ett långsiktigt sammanhängande skyddat område tillsammans med Lötsjön-Golfängarnas naturreservat.

2.1.1 Hur syftet ska tillgodoses

Syftet med naturreservatet ska tillgodoses genom att området sköts och anläggningar förvaltas så att natur-, friluftslivs- och upplevelsevärden bevaras och förstärks. För att nå syftet för friluftslivet behöver anordningar för friluftslivet anläggas, underhållas och utvecklas.

Naturreservatet ska innehålla mötesplatser och friluftsanordningar för besökare med olika behov. Parkmiljön på Rissne ängar ska fortsätta utvecklas. Möjlighet till såväl friluftsliv som plats för pedagogisk aktivitet och lek i naturen ska finnas under alla årstider.

Naturvärden knutna till Rissne ängars naturreservat ska bevaras och utvecklas genom att skogarna undantas från skogsbruk. Tallskog, hållmarkstallskog, blandskog, ädellövskog och triviallövskog ska få varierad åldersstruktur av både löv- och barrträd med en hög maximal trädålder. Döda stående och liggande träd i olika nedbrytningsstadier ska finnas. Åtgärder som frihuggning av värdefulla träd och tillskapande av död ved ska också vidtas. I yngre och likåldrig skog ska skötselåtgärder genomföras för att skapa variation. Nya kunskaper om

Inrättande av Rissne ängars naturreservat i Sundbybergs stad

hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

Livsmiljöer i form av vattendrag och dammar ska kunna återställas eller skapas. Åtgärder för att bevara och stärka livsmiljöer för skyddade och rödlistade arter ska vidtas.

Ny bebyggelse eller större anläggningar ska i huvudsak inte tillåtas, men viss komplettering av samhällsviktiga anläggningar och klimatanpassningsåtgärder, så som ledningar och skyfalls- eller dagvattenhantering, kan dock få förekomma. Dessa ska då noga anpassas till områdets karaktär och den aktuella platsens förutsättningar och naturvärden. För eventuella nya ledningar ska följande arbetsgång följas för val av lokalisering: 1. Utanför reservatet, 2. I direkt avslutning till befintliga vägar och gång- och cykelvägar i reservatet, 3. Mark utan höga naturvärden, exempelvis äldre särskilt skyddsvärda träd eller andra höga (omistliga) naturvärden som ej går att ersätta. Naturmark som eventuellt påverkas ska återställas till motsvarande eller högre ekologiskt värde än innan åtgärd.

3 Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Sundbybergs stad med stöd av 7 kapitlet 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera att nedan angivna föreskrifter ska gälla i naturreservatet.

A. Inom naturreservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning som väsentligen kan ändra områdets topografi, yt-, dränerings- eller avrinnings-förhållanden. Föreskriften gäller inte åtgärder som beviljats tillstånd enligt föreskrifterna A7, A10, A11 och A12
2. avverka eller skada träd och buskar eller utföra annan skoglig åtgärd
3. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
4. anordna upplag. Tillfälligt upplag får anordnas i samband med skötsel av området och dess anläggningar.
5. bedriva jakt utöver skyddsjakt.

Utan tillstånd från Sundbybergs stad är det förbjudet att:

6. dra fram ledning i mark, vatten och luft. Ledningsdragningar ska i första hand förläggas utanför naturreservatet. Om så inte är möjligt ska befintlig infrastruktur inom naturreservatet nyttjas så långt som möjligt, till exempel vägar eller gång- och cykelvägar.
7. kalka och gödsla
8. använda kemiska bekämpningsmedel
9. uppföra byggnad eller annan anläggning
10. anlägga ny väg, gång- och cykelväg, parkering eller asfaltera befintliga grusvägar
11. utföra åtgärder eller uppföra anläggningar för hantering av dagvatten eller skyfall. Anläggningar/åtgärder ska även inbegripa funktion för biologisk mångfald. Anläggningar ska i första hand placeras i öppen mark och inte i skog med höga naturvärden.

Förbuden i A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kapitlet 5 § andra stycket miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Sundbybergs stad ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser och leder samt uppsättning av informations- och vägvisningsskyltar och övriga upplysningsskyltar
2. uppförande, utveckling och underhåll av anläggningar för friluftslivet som stigar, rastplatser och grillplatser, stängsel vid platser med behov av fallskydd, samt anläggande och underhåll av sittmöbler, papperskorgar, lekplatser, barnbad, belysning, offentlig konst och annan parkanläggning. Befintliga gång- och cykelvägar och byggnader får underhållas
3. skötsel som naturvårdande gallring, röjning, frihuggning, kvarlämnande och skapande av död ved, slätter, trädvård, nedtagande av riskträd, parkskötsel samt renhållning
4. genomföra fysisk och hydrologisk restaurering och skapande av våtmarker, småvatten och vattendrag
5. anläggande av stadsodling, ängsmark och sandblottor
6. undersökningar, dokumentation, uppföljning eller förvaltningsåtgärder av växt- och djurliv samt av mark- och vattenförhållanden

Inrättande av Rissne ängars naturreservat i Sundbybergs stad

7. begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar, rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas
8. åtgärder i syfte att minska utbredning samt förebygga etablering och spridning av invasiva och främmande arter
9. åtgärder att vid behov minska utbredning av främmande arter som inte är önskvärda och som inte är klassade som invasiva.

Bestämmelserna i B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kapitlet 6 § miljöbalken.

C. Sundbybergs stad beslutar att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. hacka, gräva eller på annat sätt skada markytan eller fast naturföremål
2. störa eller skada djurlivet
3. ha okopplad hund annat än i hundrastgård eller på inhägnad tomtmark inom koloniområde
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, samt att ta grenar och kvistar från marken i syfte att använda som ved eller bränsle.
5. skada vegetation genom att gräva upp växter eller ta bort mossor, lavar eller vedlevande svampar
6. göra upp eld annat än på anordnad grillplats eller på utpekad plats för medhavd grill
7. tälta
8. cykla annat än på anvisade cykelvägar
9. rida eller framföra häst
10. utan tillstånd från kommunen sätta upp skylt, affisch eller liknande. Snitslar, orienteringsskärmar och tipsfrågor får tillfälligt sättas upp, om de avlägsnas samma dag som arrangemanget avslutas.

Förbuden i C-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kapitlet 30 § miljöbalken och 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera.

D. Undantag från föreskrifterna

1. Reservatsförvaltaren eller den som förvaltaren utser får utföra de åtgärder som krävs för reservatets skötsel och som anges i föreskrifterna B1 – B9
2. Normalt underhåll av befintlig ledning och ledningsgata samt akut reparation av ledning får utföras. Vid akut reparation av ledning får vid behov en tillfällig körväg upprättas
3. Väghållaren får underhålla befintlig väg, gång- och cykelväg och dess vägområde
4. Föreskrifterna A1, A2, A3, A4, A5, A8 och A10 samt C1, C4, C5, C6, C7 och C9 ska inte gälla inom koloniområdet (se karta i bilaga 1)

3.1 Upplysningar

Sundbybergs stad får enligt 7 kapitlet 7§ miljöbalken meddela dispens från föreskrifterna, om det finns särskilda skäl samt om intrånget i natur- eller friluftsvärdet kompenseras i skälig utsträckning.

Ansökningar om tillstånd bedöms utifrån syftet med reservatet. För tillstånd krävs inte särskilda skäl. Beslut om tillstånd fattas i varje enskilt fall.

3.2 Intresseprövning

Det finns starka allmänna skäl att inrätta Rissne ängars naturreservat, se avsnitt 5. Skäl för beslut. Sundbybergs stad har i enlighet med 7 kapitlet 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Rissne ängars naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

4 Beslutets ikraftträdande

Naturreservatsbeslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, det vill säga tre veckor efter den dag då beslutet publicerats på kommunens hemsida. De föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kapitlet 30 § miljöbalken gäller omedelbart efter beslut även om de överklagas.

4.1.1 Skötselplan

Sundbybergs stad fastställer bifogad skötselplan, bilaga 2, för naturreservatets långsiktiga vård, i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera.

Förvaltaren för naturreservatet ska vara Sundbybergs stad.

5 Skäl för beslut

Området utgörs av ett centralt beläget tätortsnära natur- och friluftsområde i en växande stad. En del av området har parkkaraktär, andra delar utgörs av mindre partier av äldre tallskog, hållmarkstallskog, blandskog, barrblandskog, ädellövskog och triviallövskog. Områdets egenskaper, befintliga och potentiella värden samt läget som del i en större grön struktur intill befintlig och kommande bebyggelse motiverar sammantaget att det utvecklas och bevaras som naturreservat enligt miljöbalken. Därmed ges området ett varaktigt skydd mot åtgärder, som skadar dess bevarandevärden.

Området är mycket välbesökt och genomkorsas av gång- och cykelvägar samt stigar. Området används främst för vardagsbesök som hundpromenader, picknick, grillning, solbad, bollspel, lek, bad, jogging, cykling, naturlek och promenader, och kan också inrymma evenemang. I skogen har förskolor och skolor naturpedagogisk verksamhet och utövar friluftsliv.

Naturtyperna i reservatet ingår i en grön infrastruktur för arter knutna till tallskogs- och ädellövträdmiljöer. Det innebär goda förutsättningar för en stor andel av de hotade och skyddskrävande arter i dessa naturtyper att kunna leva vidare i landskapet i livskraftiga bestånd. Området har även spridningssamband med Lötsjön-Golfängarnas Råstasjöns och Igelbäckens naturreservat samt Järvakilen.

Området bedöms ge ett positivt bidrag till de reglerande ekosystemtjänsterna klimatreglering (kolinbindning) och kvarhållande av vatten i landskapet vid kraftiga regn och snösmältning, de kulturella ekosystemtjänsterna friluftsliv, rekreation och hälsa, samt de understödjande ekosystemtjänsterna ekologiska samspel och livsmiljöer.

6 Överväganden och avgränsning

Stadens Översiktsplan (2018) beskriver Lötsjöstråket som ett brett och sammanhängande grönstråk med stora upplevelsevärden mellan Rissne och Råstasjön i Solna. Lötsjöstråket innefattar bland annat Rissne äng och Duvbo koloniområde. Stråket är väl integrerat i staden genom sitt

Inrättande av Rissne ängars naturreservat i Sundbybergs stad

centrala läge och kopplingar in i angränsande stadsdelar. Stråket binder även ihop grönområden och gång- och cykelstråk över kommungränserna. Grönområdena i Lötsjöstråket bidrar därmed även till den gröna infrastrukturen på regional nivå.

Sundbybergs stad har tidigare inrättat ett naturreservat kring Lötsjön-Golfängarna, som är Sundbybergs stora, centrala grönområde. I Solna kommun finns ett naturreservat kring Råstasjön. Hela området för reservatet, utom koloniområdet, ingår i befintliga detaljplaner reglerat som allmän plats: natur, park, plantering eller gång- och cykelväg.

Med anledning av de höga natur- och friluftslivsvärdena i denna centrala del av Sundbyberg är det motiverat att långsiktigt skydda området, till gagn för människors hälsa och välbefinnande och biologisk mångfald. Som naturreservat kan området ses och skötas som en helhet, med en skötselplan som långsiktigt gynnar hela områdets rekreativa och ekologiska utveckling.

Naturreservatets avgränsning utgår från områdets befintliga och potentiella värden för natur- och friluftslivet. Detta har vägts mot möjligheterna att på ett ändamålsenligt sätt långsiktigt utveckla kollektivtrafiken genom staden samt att fortsatt ge förutsättningar för sammanhängande stadsbebyggelse i reservatets närhet. Naturreservatet begränsar i viss mån möjlighet till bostadsbyggande med mera, inom områden som anges som utvecklingsområde i översiktsplanen. Samtidigt tillför naturreservatet stora värden i enlighet med sitt syfte.

Naturreservatets geografiska avgränsning bedöms ge rimliga förutsättningar att succesivt utveckla Rissneleden till ett gaturum som del i en fysisk sammanhängande stadsmiljö samt att gatan, om så beslutas, även kan rymma kapacitetsstark kollektivtrafik. Ett område längst i öster kring Ursviksvägens korsning med Lötsjöstråket lämnas utanför naturreservatet. Anledningar är olösta frågor som gäller långsiktig försörjning med kollektivtrafik, vatten- och avlopp, bebyggelseutveckling samt beredskap för klimatanpassning.

Det är möjligt att i ett senare skede pröva en eventuell utökning av naturreservatet, efter lagstadgad process.

7 Beslutets förenlighet med hållbarhetsmål

Beslutet bidrar till att uppfylla de nationella miljömålen Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, Levande skogar och God bebyggd miljö samt folkhälsomålen. Beslutet ligger även i linje med Program för ett hållbart Sundbyberg – lokal Agenda 2030 (2022).

8 Ärendets beredning

I Sundbybergs stads budget, beslutad den 14 december 2022 § 375, gav kommunfullmäktige stadsmiljö- och trafiknämnden i uppdrag att inrätta ett naturreservat för Rissne ängar.

Under 2023 genomfördes en uppdatering och komplettering av tidigare genomförda naturvärdesinventeringar samt en kartläggning av områdets värden för friluftslivet. Under 2023 inventerades även områdets rekreativa värden, dess upplevelse- och hälsofrämjande värden samt områdets betydelse för närliggande förskolor och skolor.

Vid avgränsning av reservatet samt vid formulering av föreskrifter har bland annat fastighetsgränser, markägoförhållanden, gällande planer och pågående detaljplanarbeten beaktats, liksom stadens långsiktiga försörjning med kollektivtrafik samt vatten och avlopp.

Stadsmiljö- och trafiknämnden godkände förslag till beslut och skötselplan den 11 juni 2024 och beslutade att skicka det på samråd, med sista svarsdag den 30 september 2024. Samrådet omfattade berörda myndigheter, sakägare, ideella föreningar och allmänheten. Förslaget har även remitterats till stadens nämnder och bolagsstyrelser. Inkomna skriftliga synpunkter har sammanställts och kommenterats i en separat samrådsredogörelse.

Justeringar efter samrådet handlar huvudsakligen om att förtydliga att klimatanpassning, dagvattenhantering samt underhåll och anläggning av ledningar kan medges inom reservatet, beaktat reservatets syfte. Reservatsgränsen har justerats främst för att undvika överlapp med pågående detaljplaner samt gators tekniska område. Området som i remissförslaget syftade till att reservera plats för en framtida tunnelbaneuppgång, belägen inom reservatet, har utgått i slutversionen. Justeringarna påverkar inte syftet med reservatet eller de värden som reservatet avser att skydda och bevara.

9 Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Skötselplan för Rissne ängars naturreservat
- 3 Berörda detaljplaner
- 4 Fastighetsförteckning

Bilaga 1 - Beslutskarta

 Gräns för Rissne ängars naturreservat
 Fastighetsgräns

Föreskriftsområde
 Koloniområde (föreskrift D4)

0 25 50 100 Meters

 N